

BUTLLETÍ DEL PARTIT D'ESTAT CATALÀ

10 d'octubre de 1949

OCTUBRE, DE TRISTA MEMÒRIA.

Dues dates hem de recordar amb amargor: el 6 d'octubre de 1934, el 15 d'octubre de 1940. Ambdues ens embolcalen com un pecómbre, ressonen en la nostra ànima com una ferida inguarible. Ens exigeixen una conducta. Totes dues han estat tema apassionant de la nostra meditació. Per elles, ens vé el record d'altres i d'altres fets i situacions fins a enfonsar-nos en les misèries i ens les poques glòries de la vida política. La fallida d'un cop d'estat improvisat i el repugnant assassinat d'un President, malgrat tenir un abisme de diferències, guarden una relació intensa, la d'ésser els carrers esdeveniments cabdals d'una època en què no existia suficientment fonamentada ni madura una consciència netament nacional.

La guerra i l'aviliment moral i material de Catalunya han passat com una plenada roent sobre nosaltres, enduent-se sentiments superflus, falsos prestigis i esperances vanes. Malgrat la vergonya de la servitud hem guanyat alguna cosa. No esperem res de fora, que no guanyem amb esforç, res de l'entusiasme passatger, res de l'improvització. No confiem en bàndols ni en homes. La nostra missió és tornar a la llum la veritable fesomia de Catalunya i dels Catalans. S'ha necessitat la lluita armada, la crua violència, i ara la invasió pacífica per cloure una etapa de la marxa de Catalunya per trobar-se ella mateixa.

Potser s'ha donat massa importància al 6 d'octubre de 1934. Tanta, que fins ha servit d'excusa en boca de forasters i de renegats, per posar en dubte les bones qualitats dels catalans. Malgrat el que puguin dir no mancà el patriotisme entre els catalans conscients ni tampoc el valor personal quan fou necessari demostrar-ho; faltava l'ambició, la preparació lenta, la unanimitat de tot el poble i que només es pot aconseguir després de llargs temps d'una acció propagandística adequada i persistent. En realitat fou un cop d'estat improvisat, un intent audaç a l'estil nou-centista, efectuat des del poder, la qual cosa no en canvià el caràcter, una acció aïllada dintre un moviment general espanyol de tipus revolucionari amb el qual els alts ideals de Catalunya no podien anar lligats. Fou un dels tants fets en què hem anat seguint els esquers de la política espanyola.

Hi ha gent tant obtusa que consideren que llavors es feu un intent de tenir l'indpendència nacional, com poden creure que dues autoritats es llicencià a una decisió com aquesta amb una impreparació quasi completa. Es va proclamar l'Estat Català de la República Federal Espanyola, i res més, tal com podria haver-se fet setanta anys abans, i així com el primer intent no tingué lloc per influència de Madrid, amb l'excusa que s'esperava una Constitució Federal, ara no reeixí tampoc perquè el moviment espanyol fracassà a Madrid.

No obstant, el 6 d'octubre, era una ocasió per augmentar les curtes llibertats autonòmiques, es per això que tants homes de l'època van posar-hi l'entusiasme i la vida.

Uns quants anys de perspectiva ens mostren que no fou un assaig, el primer balbuceig de la Catalunya renascent, que al des de tenir la seva plenitud ha de passar per moltes etapes de la vida

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CECOC